

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M. F. i R. M.** ,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 17 października 2024 r.,

wniosku obrońcy oskarżonych o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy z wniosku o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Oktawiana Nawrota od udziału w rozpoznaniu sprawy V KB 1/24.

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny wniósł do Sądu Najwyższego kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. w sprawie przeciwko oskarżonym M. F. i R. M. .

W ww. sprawie pismem z dnia 12 stycznia 2024 r. obrońca oskarżonych złożył wniosek o stwierdzenie braku spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Adama Rocha (wniosek w trybie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 622; dalej: ustawa o SN) – sprawa z tego wniosku została zarejestrowana pod sygn. akt V KB 1/24. Do rozpoznania tego wniosku został wyznaczony następujący skład orzekający: SSN Piotr Mirek (przewodniczący), SSN Grzegorz Pastuszko, SSN

Monika Koba, SSN Grzegorz Misiurek, SSN Ryszard Witkowski oraz jako sędziowie zastępcy: SSN Kamil Zaradkiewicz i SSN Tomasz Artymiuk. Pismem z dnia 11 kwietnia 2024 r. obrońca oskarżonych złożył wniosek o wyłączenie Sędziów: Ryszarda Witkowskiego, Grzegorza Pastuszko i Kamila Zaradkiewicza od rozpoznania wniosku w trybie art. 29 § 5 ustawy o SN. Postanowieniem z dnia 27 maja 2024 r., V KB 1/24, ww. Sędziowie zostali wyłączeni od udziału w sprawie V KB 1/24.

Na skutek wyłączenia trojga ww. Sędziów przeprowadzono kolejne losowanie, w wyniku którego skład orzekający mający rozpoznać sprawę V KB 1/24 ukształtował się następująco: SSN Piotr Mirek (przewodniczący), SSN Oktawian Nawrot, SSN Monika Koba, SSN Grzegorz Misiurek, SSN Tomasz Artymiuk oraz jako sędziowie zastępcy: SSN Kazimierz Klugiewicz i SSN Marcin Krajewski. Pismem z dnia 11 lipca 2024 r. obrońca oskarżonych złożył wniosek o wyłączenie SSN Oktawiana Nawrota od udziału w rozpoznaniu sprawy V KB 1/24. Powyższy wniosek o wyłączenie SSN Oktawiana Nawrota został przydzielony do rozpoznania SSN Igorowi Zgolińskiemu.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2024 r. obrońca oskarżonych złożył wniosek o wyłączenie SSN Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy z wniosku o wyłączenie SSN Oktawiana Nawrota od udziału w rozpoznaniu sprawy V KB 1/24. Argumentacja wniosku koncentrowała się wokół dwóch okoliczności: faktu powołania SSN Igora Zgolińskiego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS) oraz zapewnienia poszanowania zasady *nemo iudex in causa sua*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny i doprowadził do wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy z wniosku o wyłączenie sędziego Oktawiana Nawrota od udziału w rozpoznaniu sprawy V KB 1/24.

Powodem przemawiającym za wyłączeniem sędziego jest fakt, że okoliczności podniesione we wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego

Oktawiana Nawrota, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy nowelizującej KRS, w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do SSN Oktawiana Nawrota, jak również SSN Igora Zgolińskiego. W takim układzie procesowym zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy okoliczność wskazana jako podstawa wniosku o wyłączenie sędziego, jak i Sędziego, który miałby ten wniosek rozpoznać.

Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Ma on polegać na przyjęciu, że przyczyna podana we wniosku o wyłączenie sędziego jest uzasadniona, jeżeli jest ona w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku przedstawiciela społeczeństwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10). Rozpoznanie wniosku o wyłączenie SSN Oktawiana Nawrota przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN Igora Zgolińskiego mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sędziego u postronnego obserwatora, skoro ww. Sędzia miałaby rozpoznać wniosek, którego podstawy odnoszą się do niego w takim samym stopniu, jak do Sędziego, którego ten wniosek bezpośrednio dotyczy. W rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania SSN Igora Zgolińskiego wynika zatem z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22).

Nie można również tracić z pola widzenia tego, że brak uwzględnienia wniosku o wyłączenie sędziego, a w konsekwencji orzekanie przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN Igora Zgolińskiego, prowadziłoby do zaistnienia uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na nienależytą obsadę sądu, który nie stanowiłby sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. w tym przedmiocie przede wszystkim: uchwała trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-

I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7); uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22); wyrok ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz p. Polsce*, skarga 43447/19; wyrok ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek p. Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyrok ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa p. Polsce*, skarga nr 50849/21).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]